

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 153. Qualiter alienentur cessione litis vel juris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

Quæst. 152. An & qualiter res Ecclesie alienentur per hypothecationem earum?

1. **R**esp. quamvis Fagn. in c. nulli. h. 1. num. 29. cum Butr. *ibidem* not. 1. & Imol. n. 2. quos citat, dicat, aliud esse alienare, aliud specialis hypothecæ titulo obligare; melius tamen alii videntur distinguere dicendo, alienationis nomine in materia favorabili ecclesiæ & privilegiatis personis comprehendi constitutionem pignoris & hypothecæ, saltem specialis, secus in materia odiosa. Covar. l. 2. var. c. 16. num. 6. Pirh. h. 1. n. 5. Delb. 6. 17. num. 30. & 32. Nisi, ut idem Pirh. & alii constituta in tanta quantitate, ut non sit facile redimibilis; adeoque non exponatur probabili periculo alienationis. Tum quia hypotheca ponitur expresse inter contractus prohibitos, tam in *Extrav. ambiciosa*, quam in decreto S. Cong. tum quia, qui non potest alienare, etiam non potest hypothecare, ut Covar. l. c. Valq. de redit. c. 2. §. 2. n. 32. Molin. de *Just. tr. 2. d. 464.* Azor. Tom. 2. l. 9. c. 1. qu. 2. Delb. c. 17. du. 3. n. 5. & alii apud Barbof. de *potest. Episc. alleg. 19. n. 85.* Ac denique, quia ut Delb. n. 6. favore ecclesiæ alienationis prohibitio comprehendit omnem actum, per quem in extraneum jus aliquod utile transfertur, & per quem in rebus ecclesiasticis servitus aliqua constituitur, nisi sit per hypothecationem. Neque his obstat, quod ob rem ecclesiæ seu beneficii datam in hypothecam non incurrat pœna, nempe privatio beneficiorum constituta in *Extrav. ambiciosa*, nam etsi ibi quoque prohibeatur hypothecatio talis, per quam ad alienationem pervenitur, hæc tamen prohibitio hypothecæ intelligitur respectu validitatis actus, quod datur res in hypothecam, qui non minus, quam actus venditionis prohibetur & annullatur in illa *Extrav.* non autem respectu illius pœnæ. Cumque differat vis legis, quæ punit, à virtute, quæ prohibet, ab una ad aliam non recte inferitur, ubi diversa occurrit ratio. Et sic in præsentem, dum agitur de puniendo ob alienationem, verbum *alienationis* accipitur strictè & propriè pro translatione domini, ut Alex. *conf. 41. n. 5. & 6. l. 6. Bald. in L. final. C. de rer. alien. n. 1.* item Lotter. de *re benef. l. 3. qu. 25. n. 23.*

2. Dixi tamen: *Saltem hypotheca specialis*: Nam prohibitio hæc probabilis non comprehendit hypothecam generalem. Arg. c. nulli h. 1. per sensum contrarium; ubi eo ipso, quod tantum prohibeatur hypotheca specialis, permittitur generalis; & ita sentiunt Abb. in *idem c. num. 3.* Jo. And. num. 1. Covar. *loc. cit.* Fagn. *loc. cit.* n. 30. Molin. *loc. cit. d. 466. n. 1.* Redoan. de *reb. eccl. non alien. quest. 2. c. 6. num. 11. & 12.* Laym. *ib. mor. l. 3. ir. 4. c. 10. num. 2.* Delb. c. 17. du. 3. num. 6. & seq. Pirh. h. 1. num. 5. contra Rodriq. *regul. quest. 7. a. 1.* Valq. *loc. cit. du. 8. n. 7.* Bonac. Quarantam & alios, quos citat Delb. c. 17. du. 1. num. 31. sentientes quoque generalem; eò quod simus in materia favorabili Ecclesiæ & cit. *Extrav.* loquatur absolute. Ratio responsionis est; quod per generalem non tam maneat obligata res, quam persona. Unde, qui bona sua hypothecæ generali obligavit, non prohibetur ea alienare, & sic alienata creditori non submituntur & non tantum juris in rem per illam cum periculo eà alienandi transfertur, quam per specialem. Delbene. Pirh. *LL. cit.* Unde jam, si prohibitionem hypothecæ non comprehendatur generalis, poterit Prælatus bona ecclesiæ obligare sub hypotheca generali

absque consensu alicujus superioris & alia solennitate canonica. Pirh. *loc. cit.* Arg. c. nulli. h. 1. qui tamen addit, quod licet hypotheca generalis prohibita non sit, non tamen etiam sit simpliciter permittitur sine justa causa, ut Redoan. Item non esse permittam cessante utilitate ecclesiæ; posse tamen in casu permittitur fieri generalem hypothecam sine autoritate Episcopi, tanquam magis communem contra Butr. & Imolam cum Gl. in *Amb. de non alien. §. nos igitur. v. specialis.* & Abb. in c. nulli. n. 2. & aliis defendit Fagn. in *idem c. nulli. n. 31.* Addita etiam hac ratione: quod, cum hodie ex stylo generalis obligatio bonorum fieri solet in omni contractu, nimis grave foret, si semper Episcopus esset adendum; ut sit vix reperiretur, qui cum Ecclesia vellet contrahere, nec obstat ait, L. penult. C. de *his qui ven. ataris imper.* in qua se fundant Butr. & Imol. eò quod, ut Alex. *conf. 118. num. 20. l. 5.* loquatur de hypotheca speciali. Ac demum ait Fagn. n. 32. hanc sententiam suo tempore approbatam à S. Cong. Concil. in contractibus regularium.

Quæst. 153. An & quales res Ecclesie alienentur cessione litis aut juris?

1. **R**esp. ad primum: Cessio litis mota super rebus ecclesiæ, quas Prælatus solus sine consensu Capituli alienare nequit, comprehenditur nomine alienationis prohibita fieri sine solennitate juris. Pirh. h. 1. num. 10. Delb. c. 17. du. 12. n. 7. citans Quarant. v. *alienatio. num. 22.* & Armill. *eod. num. 16.* eò quod cessio litis sit etiam cessio juris jam quæsitæ; cum cedens liti, nisi aliam suam intentionem clarè exprimat, necessariò censetur velle etiam renunciare juri suo, si quod habet Arg. L. si postquam. C. de *patris.* Adeoque Prælatus non habens jus alienandi, hanc cessionem faciens, indirectè facit, quod directè facere prohibetur, nempe alienat contra *reg. juris 84. in 6. quod una via prohibetur alicui, ad id alterà via non debet admitti.* Unde jam

2. Resp. ad secundum: Etsi cessio juris acquirendi non sit alienatio & in eo Prælatus præjudicare possit, ut cum communiore Delb. c. 17. du. 12. n. 1. cessio tamen juris quæsitæ est vera alienatio; quia jus acquisitum numeratur inter immobilia bona vel mobilia pretiosa ac consequenter in ea cessione servandæ sunt solennitates. Atque ex his deducuntur sequentia. Primò, quod Prælatus, qui est dominus directus emphyteusis ecclesiasticæ, sine solennitate remittere possit caducitatem emphyteusis, quæ contingit, dum emphyteuta incidit in commissum ob non solutam pensionem; cum talis remissio non sit cessio juris acquisiti simpliciter, sed acquirendi, si nimirum dominus voluerit. Delb. *loc. cit. num. 9.* citatis Claro §. *emphyteusis. quest. 1.* Rebell. de *oblig. just. l. 13. qu. 11. num. 7.* Sanch. de *mar. l. 6. d. 4. num. 13.* Barbof. de *potest. Episc. alleg. 95. n. 64.* Quarant. Bonac. Ugol. &c. remittere tamen non posse videtur. Dum declaravit, se velle incursum caducitatem. Siquidem Emphyteuta à die talis voluntatis declaratæ censetur incurrisse caducitatem, & sic jam jus acquisitum ecclesiæ. Delb. l. c. n. 10. & 11. remittens ad Less. de *just. l. 2. c. 24. du. 9. num. 46.* præsumi verò commissam caducitatem, si Prælatus recipit pensionem & canonem pro tempore elapso, nulla facta protestatione, affirmant Clar. l. 6. Bonac. de *emphyt. p. 2. n. 15.* Meroch. l. 3. pra-

presump. 112. num. 1. alique ab eo citati. Secundo, quod Prælatus nequeat sine solennitatibus juris transigere vel concordiam inire super rebus ab ecclesia possessis, ita ut vi transactionis ex earumve possessio tradantur seu in alium transferantur; cum per hoc alienetur jus quæsitum. *Pirh. b. t. num. 10. Delb. l. c. n. 3. § 4.* ubi etiam secus esse ait juxta probabilem de transactione super re nondum possessa ab Ecclesia. Quod verum videtur, si per transactionem nihil alienetur seu dimitatur, quod habet certò, sed solum, quod sub dubio sperabatur, remittitur pro alicujus rei certæ acquisitione, pro uttenent. *Quarant. v. alienatio. n. 20. Barbos. l. c. n. 63. Bonac. d. 3. q. 8. p. 4. num. 20. & alii apud Delb. vel etiam, ut ait Pirh. l. c.* Si per transactionem acquiratur possessio, quam nondum habebat, modò tamen per eam transactionem è contra jus nullum certum aut res certa cedatur, hoc enim si fieret, transactio videretur habere speciem aliquam permutationis. Et sic etiam posse regulares transigere sine solennitate super re litigiosa, utpote quæ, quia litigiosa, censetur nondum incorporata religioni, præsertim ad evitandas graves expensas in litem faciendas, cum Bordonò *resol. 27. n. 59.* ait *Delb. l. c. n. 5.* Tertiò, quòd fieri nequeat transactio sine solennitate juris super decimis futuris (intellige, quòd ad jus illas percipiendi) eò quòd talis transactio sit quædam alienatio & cessio juris acquisiti ad res futuras, habet *Delb. l. c. num. 6.* citatis *Quarant. cit. num. 10. Genuens. in pr. c. 60. num. 19. Ricc. decis. 41. § 46. & alii.*

Quæst. 154. Anigitur etiam Prælatus sine solennitatibus repudiare nequeat legatum vel hereditatem oblatam Ecclesie?

REsp. Quæstionem hanc tractatam ad *tit. 10. q. ult.* ubi quidem potissimum actum de consensu Capituli ad hoc requisito; extendunt tamen se etiam ibi dicta ad reliquas solennitates requisitas ad alienationem rei ecclesiasticæ; cum tota controversia fundetur in eo, num talis renunciatio rationem contineat alicujus alienationis. Quàm ferè problematicè tractat *Delb. c. 17. du. 6.* Dum post affirmativam, nimirum, quòd nequeat repudiare legatum, pluribus stabilitam, contrariam, nimirum, quòd possit repudiare, subjungit, & citatis pro ea plurimis, argumenta contra illam se adducta diluit. Inter quæ erat illud; quòd favore ecclesie talia relicta ipso jure transeant ad ecclesiam, etiam absque traditione juxta *L. fin. C. de SS. Eccles.* & quòd legatum in specie relictum transit à morte testatoris in Dominium legatarii absque eo, quòd necesse sit expectare aditionem hereditatis juxta *L. hujusmodi ff. de legatis. §. strictius.* Ad quòd respondet, transire talia ipso jure ad ecclesiam, non absolute, sed revocabiliter & conditionatè, nimirum, si legatario placuerit. Item illud, quòd Pupillus sine autoritate tutoris repudiare nequeat fundum sibi legatum, eò quòd rem suam repudiare nequeat. *L. magis puto. §. si pupillus. ff. de reb. eorum.* Ad quòd respondet assignando disparitatem, nimirum; quòd pupillo seu minori prohibita sit non solum alienatio bonorum, sed etiam ommissio lucri; Prælato verò solum prohibita sit alienatio lucri, non idem ommissio lucri. De cætero quidquid sit de hac controversia, convenire DD. in sequentibus ait. Primò, Prælatum quin & monasterium graviter peccare posse non

R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

admittendo tale legatum vel hereditatem, nisi ex causâ valde rationabili id faciant. Prælatum quidem contra justitiam, utpote ex qua tenetur consulere utilitati monasterii: monasterium autem saltem contra caritatem aliamve virtutem, prodigè scilicet repudiando tale legatum vel hereditatem in damnum aliorum religiosorum succedentium, pro quo *loc. cit. num. 22. & 23.* citat *Bonacin. de contract. d. 3. quæst. 8. p. 4. num. 8.* Secundo, quòd possit ecclesia vel monasterium in hoc casu repudiati legati vel hereditatis petere & obtinere restitutionem in integrum utpote ei competens, quotiescunq; negligentia vel facilitate Prælati lasa fuit, ut *Gl. inc. auditis. de integ. restitu. v. restituimus.* pro quo citat *Covar. l. 1. var. c. 3. num. 10. & 11. Bonac. loc. cit. num. 38. Less. de Inst. l. 2. c. 17. du. 9. num. 66.* modò (ut limitant apud eundem. *Molin. de just. tr. 2. d. 468. num. 14. Vasq. de rediv. c. 2. §. 2. du. 4. num. 39.* *Quarant. v. alienatio. num. 4.* *Sanch. de mat. l. 7. d. 4. num. 15. & alii*) res non fuerit acquisita alteri ecclesie, eò quòd tunc sit melior conditio ecclesie possidentis. Vel etiam potest agere contra Prælatum; quia is ex officio tenebatur prospicere utilitati ecclesie, juxta *c. quicumque 12. quæst. 4. Sanch. loc. cit.* Tertiò, quòd valida non sit repudiatio legati vel hereditatis facta sine solennitatibus juris, si facta sit in favorem illius, ad quem aliàs hereditas non pervenisset, sed solum pervenit ex eo, quòd Prælatus in gratiam illius repudiavit; idque, quia talis repudiatio non est pura repudiatio; cum fieri nequeat sine aditione hereditatis; Prælatus autem non possit validè sine solennitatibus juris hereditatem jam aditam repudiare; quippe hæc foret vera alienatio, seu juris quæriti in alium translatio, pro quo *Quarant. loc. cit. num. 23. & 43. & alii citant decis. Rotæ.*

Quæst. 155. An & qualiter translatio rerum Ecclesie tanquam alienatio prohibita?

REsp. Nomine alienationis prohibita sine solennitate in hac materia comprehenditur translatio bonorum, reddituum & jurium unius ecclesie particularis in alium ecclesiam. Unde Episcopus aliusve simili jurisdictione præditus. V. g. Abbas in ecclesiis pleno jure sibi subjectis, nequit agrum, prædium, jura aliasque res immobiles aut mobilia pretiosa unius ecclesie in aliam, etiam sibi subjectam, pro libitu suo transferre sine consensu utriusque ecclesie seu clericorum. uti hæc patent ex *c. non licet b. t. Pirh. b. t. num. 6.* Poterit tamen id ex causâ justa (qualis esset, dum una ecclesia egeret, & altera redditibus abundaret) accedente consensu Capituli. Ex ea etiam ratione, quòd ecclesie particulares (intellige, eidem Prælato vel monasterio subjectæ) sint veluti membra unius Ecclesie universalis, ideoque sibi invicem subvenire debent, sicut membra unius corporis. *Abb. in cit. c. non licet num. 5. Laym. in disp. Can. de reb. eccles. alien. thes. 4. Pirh. loc. cit.* Modò relinquuntur ecclesie, à qua fit translatio, quæ sufficiant Rectori & ministris illius & fabricæ. *c. penult. de his que sunt à Præl. quin etiam, ut citati AA. elemosynis erogandis in pauperes illius loci.* Sed neque suffragari amplius regularibus privilegia, vi quorum poterant monasterii unius bona

L

trans-